

Názov	Smernica k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v Spojenej škole, Ul.M.R.Štefánika 1, 038 61 Vrútky
Označenie poradového čísla	2 / 2023
Dátum platnosti	30.08.2023
Dátum účinnosti	01.09.2023
Spracovateľ/Spracovatelia	Mgr. Lenka Šlučová
Schválil	Mgr. Lenka Šlučová, riaditeľka školy

SMERNICA K PREVENCIÍ A RIEŠENIU ŠIKANOVANIA ŽIAKOV

Smernica Č. 2 / 2023

Článok I

Charakteristika šikanovania

Pod pojmom šikanovanie rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo skupiny žiakov, ktorých zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo skupine žiakov, prípadne ich ohrozenie alebo zastrašovanie. Jedná sa o **cielené a opakované** použitie násilia voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť. Môže sa prejaviť v rôznych podobách, ktoré môžu mať následky na psychickom a fyzickom zdraví šikanovaného žiaka alebo skupiny žiakov.

Článok II

Podstatné znaky šikanovania

Medzi základné znaky šikanovania patria:

- a. úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému,
- b. agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- c. opakované útoky,
- d. nevyrovnaný pomer síl medzi agresorom a obeťou.

Článok III

Prejavy šikanovania

Prejavy šikanovania môžu byť rôzne, a v základnom ponímaní rozlišujeme priamu a nepriamu podobu.

Medzi **priamu podobu** šikanovania zaraďujeme:

- a. fyzické útoky,
- b. urážlivé prezývky,
- c. nadávky,
- d. posmech,
- e. tvrdé príkazy agresora vykonať určitú vec proti vôle obeť,
- f. odcudzenie vecí atď.

Do skupiny nepriamej podoby prejavovania šikanovania patria napr.: ohováranie, prehliadanie, ignorovanie obeť a podobné situácie.

Článok IV

Zodpovednosť školy

1. Škola v prvom rade zodpovedá za žiakov počas školského vyučovania a školských akcií v súlade so zákonom 45/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní, so školským zákonom č. 245/2008 Z. z., s Dohovorom o právach dieťaťa a podľa pracovného poriadku školy. Za povinnosť dávať pozor na žiakov počas vyučovania, resp. počas konania školských akcií sú zodpovední pedagogickí zamestnanci školy, najmä tí ktorí:

- a. realizujú školské vyučovanie,
- b. vykonávajú počas prestávok pedagogický ,
- c. vykonávajú pedagogický dozor počas školských akcií rôzneho druhu,
- d. vykonávajú dozor v školskej jedálni.

2. Škola berie zodpovednosť aj za škodu, ktorá nastala v čase vyučovania, alebo v čase vykonávania prechodného dohľadu a bola spôsobená žiakom, pokiaľ ten, kto je povinný vykonávať dohľad nepreukáže, že dohľad bol zanedbaný.

Ak náležitý dohľad na žiaka nebol zanedbaný, a osoba, ktorá dohľad vykonávala preukáže, že škoda bola spôsobená žiakom, tak za škodu zodpovedá žiak, resp. rodič alebo zákonný zástupca žiaka.

3. Zamestnancami školy nemôže byť v žiadnej miere akceptovaný žiaden druh a prejav šikanovania. Ak zamestnanec zistí, že k takémuto prejavu medzi žiakmi prišlo, je povinný danú situáciu okamžite riešiť a je povinný túto skutočnosť oznámiť triednym učiteľom žiakov, medzi ktorými nepríjemná situácia nastala, výchovnému poradcovi, vedeniu školy a zamestnanec je povinný šikanovanému žiakovi okamžite poskytnúť pomoc. Zamestnanec školy, ktorý neprijme žiadne opatrenia v prípade šikanovania, resp. neoznámí danú skutočnosť kompetentným osobám, sa vystihuje riziku trestného postihu.

Článok V

Priestupková a trestnoprávna zodpovednosť

1. Šikanovanie žiakov môže v určitých prípadoch spĺňať podstatu priestupkov a jedná sa predovšetkým o priestupky:

- a. proti občianskemu spolunažívaniu,
- b. proti majetku.

2. Za priestupky je zodpovedný ten, kto dovŕšil 15 rokov v čase spáchania priestupku a neprekročil 18 rokov svojho veku. Takáto osoba sa zaraďuje do kategórie mladistvých.

3. Samozrejme niektoré druhy šikanovania žiakov môže v niektorých prípadoch spadať aj pod trestné činy. Za trestný čin je zodpovedný ten, kto v čase spáchania činu dovŕšil 14 rokov svojho veku. Medzi trestné činy súvisiace so šikanovaním zaraďujeme hlavne trestný čin:

- a. ohováranie,
- b. nebezpečného vyhrážania,
- c. ublíženia na zdraví,
- d. obmedzovania osobnej slobody,
- e. nátlaku,
- f. vydierania,
- g. lúpeže,
- h. hrubého nátlaku,
- i. krádeže,
- j. poškodzovania cudzej veci,
- k. neoprávneného užívania cudzej veci

4. Za páchatel'a trestného činu sa považuje žiak, žiačka, ktorý/ktorá trestný čin spáchala sama, alebo bol trestný čin spáchaný konaním skupiny žiakov, čo sa považuje za spolupáchateľstvo.

Článok VI

Postup v prípade zistenia šikanovania

Ak sa v priestoroch budovy počas školského vyučovania, počas konania školských akcií, na športoviskách zistí prípad šikanovania, je každý zamestnanec školy, pedagogický ale aj nepedagogický, postupovať podľa nasledujúcich krokov:

1. Zamestnanec, ktorý zistí prípad šikanovania, informuje o danej situácii triedneho učiteľa všetkých tých žiakov, ktorí sú účastníkmi daného prípadu, informuje výchovného poradcu a zástupcu vedenia školy. Pri veľmi vážnych prípadoch šikanovania je tento zamestnanec povinný zavolať políciu.

2. Žiaci, ktorí boli účastníkmi sporu budú vyzvaní ich triednymi učiteľmi na vyšetrovanie prípadu. Pri riešení situácie budú zúčastnení aj zamestnanec, ktorý zistil prípad šikanovania a oznámil danú skutočnosť kompetentným osobám a tiež výchovný poradca školy. O vyšetrovaní sa spraví zápisnica, ktorá sa odovzdá zástupcovi vedenia školy a ďalšia kópia bude priložená ku katalógovému listu žiaka. V zápisnici sa opíše skutočnosť, vyjadrenia oboch žiakov, a navrhne sa opatrenie na riešenie daného problému.
3. Triedni učitelia žiakov pozvú ich rodičov, resp. ich zákonných zástupcov na pohovor. Prítomný na rozhovore bude aj zástupca vedenia školy. O tomto stretnutí sa takisto napíše zápisnica a na základe písomného uzavretia daného prípadu, navrhnutí opatrení na riešenie situácie, vyjadrení dotknutých žiakov a ich rodičov, resp. zákonných zástupcov, sa riaditeľ školy rozhodne o ďalšom postupe, ktorý bude v súlade s vnútorným poriadkom školy, pracovným poriadkom školy a súlade s príslušnými zákonmi, t. z. Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov a zákon o priestupkoch č. 372/1990 Z. z. v znení neskorších predpisov.
4. Celý prípad vyšetrovania prípadu šikanovania bude prebiehať pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia danej situácie, z dôvodu, že šikanovanie veľmi závažný negatívny spoločenský jav.

Článok VII

Metódy riešenia šikanovania

1. Na riešenie problémov týkajúcich sa šikanovania žiakov sa budú používať nasledujúce metódy:

- a. zaistenie ochrany obetiam,
- b. rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor so zúčastnenými na danom prípade šikanovania,
- c. hľadanie a následné nájdenie vhodných svedkov,
- d. kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov dotknutých žiakov,
- e. kontaktovanie špecializovaných inštitúcií,
- f. využívanie anonymnej dotazníkovej metódy.

2. Na riešenie problémov šikanovania pri výskyte skupinového násillia sa použije postup:

- a. okamžitá pomoc obeti,
- b. dohoda riaditeľa školy s výchovným poradcom, triednymi učiteľmi a s ostatnými pedagogickými zamestnancami školy na postupe vyšetrovania,
- c. vlastné vyšetrovanie,
- d. zabránenie nožnej krivej výpovede agresorov, ich izolácia bez možnosti dohodnúť sa na spoločnej výpovedi,
- e. pokračujúca pomoc a podpora obete,
- f. nahlásenie prípadu polícii - **rozhodne riaditeľ školy,**
- g. kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov žiakov - **zabezpečia triedni učitelia,**
- h. kontaktovanie špecializovaných inštitúcií.

Článok VIII

Opatrenia na riešenie situácie

Škola na riešenie problému šikanovania zavedie nasledovné opatrenia:

Opatrenia pre obeť:

- odporučiť rodičom vyhľadať odbornú starostlivosť,
- zorganizovať skupinový intervenčný program riaditeľa školy
- poradenstvo pre rodičov žiakov,
- poskytovanie dostatočných informácií ohľadom žiakov.

Opatrenia pre agresorov:

- odporučiť rodičom žiakov vyhľadať odbornú starostlivosť,
- zavádzanie výchovných opatrení,
- preloženie žiaka do inej triedy,
- zníženie známky do správania.

Opatrenia v mimoriadnych a opakovaných prípadoch:

- odporučiť rodičom umiestnenie žiaka na dobrovoľný pobyt do liečebno-výchovného sanatória,
- oznámenie existencie mimoriadnych opatrení príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny,
- ak došlo k závažnejšiemu prípadu šikanovania, pri ktorom je podozrenie spáchania trestného činu je potreba podať oznámenie príslušnému Policajnému zboru SR.

Článok IX

Spolupráca školy s rodičmi žiakov a ďalšími inštitúciami

1. Výchovný poradca ale aj triedni učitelia sú povinní pri podozrení na šikanovanie žiaka upozorniť rodičov, resp. zákonných zástupcov žiakov, aby si všímali možné príznaky šikanovania a súčasne im ponúknuť pomoc.
2. Učitelia sú povinní dbať na taktný prístup a zachovanie dôvernosti informácií.
3. Pri podozrení, že šikanovanie naplnilo skutkovú podstatu priestupku alebo trestného činu, je riaditeľ školy povinný oznámiť túto skutočnosť príslušnému útvaru Policajného zboru SR.
4. Riaditeľ školy je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť orgánu sociálno-právnej ochrany skutočností, ktoré ohrozujú žiaka, alebo že žiak spáchal trestný čin, prípadne opakovane páchal priestupky

Tento štatút bol prerokovaný a schválený na zasadaní rady školy dňa 30.08.2023

SPOJENÁ ŠKOLA
Ulica M.R.Štefánika 1
Vrútky

